

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

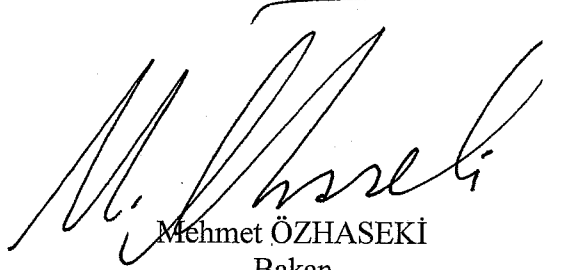
Sayı :30824082-610 —8611 610
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

25 Ocak 2024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mehmet ÖZHASEKİ
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

7/6254
Ck 45

**AĞRI MİLLETVEKİLİ
SAYIN NEJLA DEMİR'İN
TBMM 7/6254 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİ**

SORULAR:

- 1) Diyardin ilçesinin su ihtiyacını karşılamak üzere inşa edilen Kandil Yaylası'ndan kaynaklı şebeke suyu boru hattının, Mollakara köyünden çelik boru hattı ile Koza Altın Maden Şirketi'ne yönlendirilmesi hakkında detaylı bir inceleme yapılmış mıdır veya yapılacak mıdır?
- 2) Bu boru hattının Koza Altın Maden Şirketi'ne su sağlamak amacıyla kullanılmasının, Diyardin İlçe merkezi ve diğer yerleşim yerlerine yeterli miktarda su ulaştırılamamasına neden olduğu bilinmekte midir?
- 3) Diyardin İlçe merkezi başta olmak üzere birçok yerleşim yerinde içme suyu sorunları yaşanırken, su kaynaklarının özel şirketlere tahsis edilmesi ve israf edilmesinin önüne geçilmesi amacıyla ne gibi tedbirler alınacaktır?
- 4) Su kaynağının İlçe halkının yararına kullanılabilmesi için gerekli altyapı çalışmalarının ne zaman başlatılacağı konusunda bir planlama yapılmış mıdır?
- 5) Diyardin İlçesine bağlı Mollakara Köyü ve Murat Nehri havzasında bulunan Mollakara Koza Altın Madeninin siyanürle çıkarılmasının bölgedeki doğal yaşamı ve su kaynaklarını nasıl etkileyeceği konusunda bir çevresel etki değerlendirmesi yapılmış mıdır?
- 6) Mollakara Koza Altın Madeninin 2022 yılının son çeyreğinde üretime başlamış olması hakkında alınan çevresel önlemler ve bu üretimin bölgedeki su kaynaklarına olan etkileri nelerdir?
- 7) Siyanür kullanımının bölgedeki doğa tahribatına ve floranın, faunanın bozulmasına neden olması sebebiyle, Mollakara Koza Altın Madeni projesinin ivedilikle durdurulmasına yönelik bir planlama yapılacak mıdır?
- 8) Mollakara Koza Altın Madeni'nin çıkarılmasının bölgedeki su kaynaklarının kalitesine olan etkileri konusunda bir izleme ve değerlendirme süreci başlatılmış mıdır?
- 9) Diyardin İlçesindeki su kaynaklarının özel şirketlerle paylaşılmasının ve israf edilmesinin önüne geçmek amacıyla hayata geçirilecek projeler ve politikalar nelerdir?
- 10) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Diyardin İlçesindeki su sorununu çözmek ve çevresel riskleri önlemek adına ne gibi önlemler almayı planlamaktadır?

CEVAP:

Ağrı İli Diyardin Belediye Başkanlığından alınan bilgide;

Diyadin İlçesinde geçmişten bugüne kullanılan içme suyu isale hattının Saitbey Yaylasından geldiği, içme suyu kaynağının Kandil Yaylası ile ilgisinin bulunmadığı, bahsi geçen şirkete, içme suyu temini kapsamında müstakil evlere verilen evsel abone bağlantısı olan Q32 mm'lik çapta içme suyu bağlantısı verildiği, bağlantının verildiği isale hattının HDPE PE100 tipi boru olduğu, içme suyu isale hattından gelen suyun debisinin Q=100 lt/sn olduğu hesaba katıldığında bu durumun tek başına ilçede içme suyu yetersizliği sağlamayacağı, geçmişten bugüne otuz yıllık tahrip olmuş içme suyu şebeke hatlarının yaratmış olduğu şebeke içi sızıntılar, müstakil evlerde içme suyunun kaçak olarak bahçe sulamada kullanılması ve meskenlerde su sayaçlarının bulunmaması sebebiyle içme suyu yetersizliği yaşandığı, bu sorunların çözümünde "Diyadin (Ağrı) İçme suyu Yapım İş'i" ve "Diyadin Belediyesi Su Sayaç Montajı ve Abone Bağlantısı Yapım İş'i" kapsamında kapsamlı olarak altyapı çalışmalarının sürdürüldüğü, 2024 yılında çalışmaların tamamlanması ile birlikte 24 saat kesintisiz su temini sağlanmasının amaçlandığı,

İlçeye gelen mevcut isale hattındaki yetersizliğin giderilmesi, içme suyu kapasitesi ve kalitesinin artırılması için Diyardin Belediyesi tarafından 01.06.2023 tarihinde "Diyadin Belediyesi İçme suyu İsale Hattı Yapım İş'i" ihalesinin gerçekleştirildiği, 26.06.2023 tarihinde iş yeri teslim işleminin yapılması ile birlikte 4 km'lik isale hattının tamamlanarak hizmete açıldığı ve isale hattındaki içme suyu kapasitesinin artırıldığı,

Diyadin Belediyesi tarafından özel şirketlere içme suyu kaynaklarının israf niteliğinde tahsis edilmesinin söz konusu olmadığı, içme suyu sorununun çözümü için çalışmalarının hızla devam ettiği, Belediye tarafından SUKAP programı kapsamında % 50 hibe destekli başvuru ile 2021 yılında 25.235.000,00 TL bedelle İller Bankası A.Ş. ile ihale işlemlerinin yapıldığı, 28.09.2021 tarihinde sözleşmesi imzalanan "Diyadin İçme Suyu Yapım İş'i" ile ilgili 11.10.2021 tarihinde yer teslim işlemlerinin tamamlandığı, yer teslim tarihinden itibaren içme suyu şebeke hatlarının yenilenmesi çalışmaları kapsamında ilçenin muhtelif cadde ve sokaklarında 140 km içme suyu şebeke hattı döşendiği ve toplamda 3.200 m³ 'lük 3 adet yeni içme suyu deposu inşasının da hızla sürdürüldüğü, sözleşmeye göre iş bitim tarihinin 30.09.2023 olan "Diyadin İçme Suyu Yapım İş'i" ile ilgili yapılması zorunlu olan yeni ilave güzergâhlarda yapılan şebeke hattı döşemesi çalışmaları dolayısıyla iş artışı yapıldığı, yüklenici firmaya 81 gün ek süre verilerek 19.05.2024 tarihinin iş bitim tarihi olarak belirlendiği, yapım işinin mevcut durumda % 91.64 seviyesinde olduğu, 2024 yılında çalışmaların tamamlanmasının planlandığı, ek olarak içme suyunun kayıp-kaçak kullanımının engellenmesi için Mollakara Revizyon Projesi için işletme aşamasında çalışacak 588 kişinin içme ve kullanma suyu ihtiyacı, toz bastırma amaçlı sulama suyu ve tesisin işletmeye alınması aşamasında gerekli su ihtiyacının söz konusu olacağı, İşletme aşamasında proses amaçlı kullanılacak su devir daim edilerek kullanılacak olup, sistemde sadece takviye su ihtiyacı olacağı, geri dönüş suyu proses suyu tankından, takviye su ihtiyacı ham su tankından sisteme besleneceği,

Proje kapsamında; gerekli ham su ihtiyacı şebeke suyundan değil, kuyu suyundan temin edilmesi planlanmaktadır. Açık ocak alanın kuzeyinde bulunan alüvyon birimden pompaj kuyusu açarak temin edilmesinin düşünüldüğü, bu kapsamda; DSİ Bölge Müdürlüğü ile iletişime geçilerek gerekli izinlerin alınmasının sağlanacağı,

belirtilmiştir.

Ağrı İli, Diyadin İlçesi, Mollakara Köyü Mevkiinde Koza Altın İşletmeleri A.Ş. tarafından yapılması planlanan S:55411 Ruhsat No.lu Mollakara Altın ve Gümüş Açık Ocağı, Cevher Zenginleştirme Tesisi (Yığın Liç Alanı, ADR Ünitesi, Kıрма Eleme Tesisi) Revizyon projesinin ÇED Raporunun değerlendirilmesi İnceleme Değerlendirme Komisyon üyeleri tarafından ilgili mevzuat kapsamında yapılmaktadır.

Maden çıkarılmasında bahsedildiği şekliyle madenin siyanürle çıkarılması gibi bir yöntem söz konusu değildir. Sadece altın-gümüş madeni zenginleştirme tesislerinde tüm dünyada uygulanan yöntem olan siyanürle zenginleştirme yer almaktadır.

Proje için Bakanlığımıza yapılan 10.06.2022 tarihli ÇED Başvuru Dosyası kapsamında belirlenen ÇED Alanları için Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, Etüt Planlama ve Tahsisler Dairesi Bakanlığının görüş yazısında; "Murat Nehri'nin ÇED sınırları dışında kalacak şekilde ÇED sınırlarının revize edilmesi gerektiği" bildirilmiş olup, ÇED sınırları bu doğrultuda revize edilmiş olup, toplam ÇED Alanı 483,69 ha'dan 470,56'ha olarak değişmiştir

Mollakara Revizyon Projesi ÇED raporu kapsamında; proje alanının mevcut hidrojeolojisi, maden faaliyetleri sırasında etkilenebilecek yeraltı suyu (YAS) kaynaklarının belirlenmesi ve uygulanacak etki değerlendirme analizlerinin temelini oluşturması amacıyla detaylı olarak çalışılmıştır. Saha çalışmaları, proje alanı çevresindeki su kaynaklarının, su kullanıcılarının ve yerleşim yerlerinin su temin sistemlerinin belirlenmesi, proje ünitelerinin akış aşağısını ve akış yukarısını temsil eden noktalarda izleme/test kuyularının açılması, açılan kuyularda akifer testlerinin gerçekleştirilmesi şeklinde yürütülmüş olup, bu konuda; 2872 sayılı Çevre Kanunu ile bu Kanuna istinaden çıkartılan Yönetmeliklerin ilgili hükümleri ile diğer mer'i mevzuat çerçevesinde gerekli iş ve işlemler yapılmaktadır.